

Samuel Bol
quidam

1161

+

- 7 10.) ff. de crimine lese majestatis
11.) ff. de carnaliti extra matrimonium cohabitatione
12.) ff. de eode hominis
13.) ff. de incendiis vi publica et crimine falsi
14.) ff. de crimine repetundarum ff.
15.) ff. de iudiciis criminalibus
16.) ff. de assessoribus iudicii Co.
17.) ff. de procuratoribus et advocatis Jud. Crim.

hypothesis

ANNUENTE JEHOVA!
 DISSERTATIONEM JURIDICAM
 De
CONDICTIONE
CAUSA DATA
CAUSA NON SECUTA,

MAGNIFICO JCTORUM ORDINIS
consensu

SUB PRÆSIDIO
 VIRI

NOBILISSIMI, AMPLISSIMI atq; CONSULTISSIMI

DN. GODOFREDI STRAUSSII,
 Phil. & J. U. Doctoris: Curia Electoralis quæ hîc loci est,
 Advocati Ordinarii meritissimi:

Fautoris atq; Promotoris sui debitâ observan-
tiâ prosequendi

Publicæ disquisitioni exponit

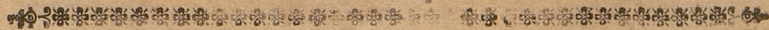
AUGUSTUS HENRICUS Döring /

Eqv. Mifn.

A. & R.

Ad Diem XX. Octobr.

IN AUDITORIO JCTORUM.

WITTEBERGÆ,

Literis MICHAELIS MEYERI, Ao 1670.

DISSELTATION
DE
CONDICIONE
CAUSA DATA
CANTONATINE
MEXICO
D. N. GOLDBERGER
POLLITICORUM
AUGUSTUS

Q. D. B. V.

Moralitatis refertissimam Romanam esse Jurisprudentiam, fixa quibusdam Dd. hæret opinio: à tramite quidem veteri parùm aliena. Cùm enim principiis, à naturâ nobis instillatis, superstructa sit ars ista boni & æqui: [a] quæ alia ejus poterat esse professio, quàm quòd ad æquitatem naturalem, tanquam Lydiùm aliquem lapidem, potissima sui Objecti capita revocaret? (b) Erat quippe hæc illa Cynosura, ad quam, uti in omnibus, ita potissimum in Jure, stectendam esse mentem jam olim injunxit Sctus Paulus: (c) & ad cujus ductum judicem suum informavit Ulpianus. [d] Et quid, quæso, ex relativis istis duobus præceptis, in d. s. 3. Inst. propositis, non deducit Romana ista Legislatio? Sive enim circa dominiorum Jus disponat: sive Conventionibus vim suam adhibeat: aut aliud quodcunqve agat; tota certè in eò est, ut, neutrà parte læsâ, unicuiqve suum attribuat. Quinimò omnem æquitatis sinum excutere viderur, quando neminem cum alterius detrimento locupletiolem fieri permittit. (e) Et hujus qu. principii ductu tam varia & fermè innumera æquioris Juris remedia reperire licet, quibus, vel ipsâ reluctante stricti Juris ratione, lucrum ex re suâ perceptum quilibet alteri extorquere possit. Unica saltem Condictio materia sufficienti ejus rei argumento esse poterat. Ex quarum ceusu cùm ultimò locò reputanda haut veniat CONDICTIO CAUSA DATA, CAUSA NON SECUTA; de eadem in præsens verba facere pro ingenii viribus animo propositum est. Quod ut eò feliciorè consequatur progressum, divini Numinis auxiliantem manum supplicans exoro!

(a) arg. §. 3.

Inst. d. 7. §. 7.

l. 10. §. 1. ff. eod.

(b) cons. Ludw.

ad §. 3. Inst. d.

justit. §. jur.

(c) l. 90. ff. de

Reg. Jur.

(d) in l. 4. inf.

ff. de eò quod

cert. loc.

(e) l. 206. de

Reg. Jur.

(f) l. 7. in fin.
ff. d. supell. leg.
arg. l. 15. §. 4.
ff. Locat.

(g) arg. l. 1. d.
reb. Cred.

(h) Confer
Kramberg
ad Rubr. Inst.
d. Action.

(i) §. 15. Inst. de
Act. conf. Fest 9
in hęc voce.

(k) in l. 66. ff. d.
contrah. Emr.

(l) d. §. 15. Inst.
d. Action.

(m) l. 3. pr. ff.
qui satisc. cog.

Conf. Theoph.
ad d. §. 15. Co-

trah. in Misc. J.
Civ. lib. 4. c. 7.

num. 4.

(n) Conf. Vinn
ad §. 15. Just.

d. Act. num. 2.
in rubr. tit.

ff. d. reb. cred.

n. 13. (p) Vid. Coras. cit. loc. n. 3.

(q) Conf. Hahn ad Wes. h. t. n. 1. (r) per l. Si quis 6. C. Theod.

d. Denunc. l. Edict. rescript. Vid. Vinn. cit. loc. n. 3. (s) d. §. 15. l. 25. pr. ff. de O. & A. Vinn. ad d.

§. 15. n. 2. (t) arg. l. 12. in ff. Usuf. quem ad. cav. Conf. Str. Synr. J. Civ. Ex. 16. rh. 30. & Ex. 18.

rh. 2. Bach. ad pr. Inst. de Obl. quæ re contr. n. 4. (u) Str. cit. loc. (w) Conf. Calv. in Lex. Ju-

rid. sub hęc voce. [x] Zaf. ad h. t. n. 1. (y) Conf. Franzk. in Comm. ad ff. h. t. n. 3. (z) l. i. pr. ff.

h. t. (a) l. 65. §. 2. ff. d. Cond. indeb. (b) Conf. l. 1. pr. d. Cond. ob turp. caus. l. f. eod. l. 53. d. Cond.

indeb. (c) Conf. Don. in Com. J. C. lib. 14. c. 10. & 20. (d) arg. dd. text. Gothof. ad §. Rubr. ff.

Per. ad Cod. h. t.

Prior quidem rerum; [f] prior tamen verborum [g] habenda ratio. JCorum igitur vestigiis quoniam insistendum nobis est, presentis materia Notationem intactam penitus haud poterimus relinquere, (h) presentem cum primâ fronte eadem subobscura paululum videbatur. Et Conditionem quidem Imp. Justinianus ipse Denunciationem interpretatur (i): mutuam significari ex Etymô colligo, ex J Cti Pomponii verbis (k) certè arguo. Veteris hęc Jurisprudentiæ Romanæ repetenda memoria. presentem cum prisca lingua vocabuli usum introduxerit. (l) Moris scil. olim soleanis erat, ut litigantes sibi invicem diem committendi judicii denunciarent. (m) Hinc uti initium illud utriqve judicio commune: (n) ita ex eò deductum nomen non solum in Personales, uti quidem vult Alciatus, [o] & communiter Interpretes; (p) sed Reales quoqve Actiones derivatum fuit (q). More istò sublatò, (r) & Reali Judiciò specialî Vindicationis nomine notatò, Personale, non sine abusu, Generis nomen retinuit. (s) Neqve id perpetuum: cum Condicio sæpè specialem Actionum personalium classem denominet, eam scil. quâ non dominus adversus dominum ad rem tradendam agit. (t) Et hæc quò magis abusiva, eò frequentior Juris significatio est; presentî etiam materiæ congrua. [u]

§. 2. Vocabuli Cause & varia, & satis diffusa in Jure acceptio est. (w). In presentem nobis rem dicit, cuius intuitu aliquid datur (x). Sub quâ notione sponte suâ in præteritam & futuram diffluit (y). Hanc per rem, (z) illam per causam (a), distinctè J Cti efferunt: (b) reipsâ magis, quàm verbis accurati (c). Et hinc quæ in rubr. hujus tituli tam ff. quam Cod. Causa dicitur, secundum apices verè istius Philosophiæ Res potius dici debebat (d). Futuram enim

enim, non præteritam præsens nostra *Conditio* respicit *Causam* (e), eamq; honestam & licitam (f). Eadem tamen sæpè etiam per *Legem* (g) & *conditionem* (h) non sine nota cuiusdam impropriæ exprimitur (i). In ultimis voluntatibus certè *Modus* cum illà concurrir (k).

§. 3. Siccò pede illud omninò non prætereundum, quòd *Conditio* hæc in Codice *Conditio ob causam datorum* dicatur (l). Repetit enim illa, quòd ob causam in alium translaturum est: sive *naturaliter* per rei traditionem (m): sive *Civiliter* per promissionem *Obligatoriam* (n), aut acceptulationem (o), id factum fuerit: cum & hæc in Jure nostrò pro datis habeantur (p). Mutant hinc nonnulli inscriptionem hujus tituli in ff; Ablativum vocabuli *datà* in Genitivum transformantes (q). Sed eò ipsò rem totam mutant, & ex usu Latinorum potiùs aliud omne dicunt, quàm quòd huic materiæ conveniat (r). *Causà* enim *datum* quis salvà Latinitate ob *causam futuram datum* interpretetur? Spuria certè hæc Ablativi significatio videtur: imò verò potiùs ex *causà præteritâ*, vel *mei, tui, aut alterius causà datum* ista loquendi formula exhibebit. Nobis nec necessaria, nec utilis illa videtur Mutatio; præsertim cum omnis *Correctio* in Jure periculosa sit. *Objectum* quòd illi desiderant, desiderandum adeò non erat, cum nec in proximè sequenti Tit. ff. desideretur (s). Nec abhorret nostra *Inscriptio* à stylò Jurisprudentiæ Romanæ (t): maxime aurem per hætenus dicta abhorret correctæ. Retinendam igitur omninò priorem illam censemus: præsertim cum eandem fides receptæ *lectionis* comprobet (u).

§. 4. Verùm ne relicto rerum nucleò circa verborum corticem plus justò laboremus: *Conditio* nostræ natura intimiùs paulò consideranda nunc erit. Accuratà quòdam subtilitate, &, meò quidem judicio, omnium optimè eandem delineat subtilissimus Frantzkius (w) describendò, quòd sit *ACTIO PERSONALIS, QVA QVIS ID, QUOD OB REM HONESTAM DEDIT VEL FECIT, RE NON*

A 3

SECUTA veniend. h. l. c. 3. Don. lib. 14. c. 80. §. 3. Lauterb. ad h. t. §. 1. n. 3. (p) arg. l. 24. ff. d. acq. l. omitt. hered. l. 15. ff. d. Reg. Jur. conf. Fr. h. t. n. 9. (q) conf. Wiss. Diss. 25. ad ff. th. 1. n. 1. ibiq; citati. (r) Vid. Don. C. 7. C. l. 14. c. 20. circ. fin. (s) Vid. Rubr. ff. d. Cona. ob turp. caus. (t) arg. l. 5. Cod. Simancip. ita fuer. alien. (u) Conf. sustul. hanc in rem sup. cit. Donell. (w) in Comm. ad ff. h. t. n. 6.

(e) Coll. Arg. h. t. n. 4.

(f) l. 1. pr. h. t. l. 1. §. 1. ff. d.

Cond. ob turp. caus. Frantzki. cit. loc.

[g] l. 5. Cod. de Cond. ob caus. dat.

[h] l. 7. C. eod. (i) Conf. Lauterb. in Tract.

Synopr. ad h. t. num. 3.

[k] l. 17. §. 4. ff. de Condit. & demorstr. Donnell. C. 7. C. l.

14. c. 20. Lauterb. cit. loc.

(l) Conf. Rubr. Cod. d. Cond. ob caus. dat.

(m) l. 1. pr. & §. 1. l. 3. ff. h. t. (n) l. 4. C. d.

Cond. ob caus. dat. (o) l. 4. l. 10. ff. h. t. conf. Dua-

reniend. h. l. c. 3.

SECUTA REPETIT. Personalem nostram esse Actionem quis dubitet, præsertim cum Realis dici nequeat? (x) Nec enim *dominium*, quippe quod in alium translatum (y); sed Obligatio, communis illa Actionum personalium mater, (z) præsentem progenerat Conditionem (a). Et hinc neutriquam vagabunda, nec cum re transitoria eadem est; sed semper adversus eum, qui ob legem donationis non impletam obligatus est ad datum reddendum, locum habet (b). Personam quippe non propter rem, sed potius propter seipsam, quia se obligavit, afficit (c). Definitum itaque; ei denegandum haud erit, cui Definitio (d) ita partibus omnibus competit. Et præterea Actio in personam non potest non dici, quæ Conditio appellatur (e). Conceptum contrahentem coactum ipsa repetitio ejus, quod ob rem honestam datum factumvé est, si res illa secuta non fuerit.

§. 5. Divisionis nuncratio habenda foret, modò eadem à JCTis haberetur. Jam verò cum propriam Divisionem nec natura nostræ Conditionis desideret, nec ulla ratio svadeat: temerè eadem à nobis introducenda non erat. Frustrà tamen omninò non erimus, si Generis Distinctionem præsentì ratione accommodaverimus (f): non quasi Genus ipsum hæc ratione in judicium seorsim deducturi, quippe quod tanquam intellectuale quoddam, & in Abstractò consistens in civile commercium venire haud potest, (g); sed saltem Generis naturam in Specie hæc, per medium concludendi ritè formatà, residentem ostensuri. Erit igitur optimò jure nostra quoque Conditio vel *certi* vel *incerti* (h). Non enim illud tantum, quod statim ex sua naturà & pronuncia-tione hominis apparet, quid, quale, quantumque sit; sed etiam ea, in quibus superiorum unum deficit, & per hoc ipsum incerta redduntur, ambitu suo amplissimò complectitur (i). Sive igitur certa pecuniæ quantitas ob causam data fuerit: sive quid in eundem finem promissum: utroque casu Conditio loci erit (k); ita tamen, ut pro diversitate Objecti Actionis quoque varietur dicit sine caus. nominatio: & illa quidem, quantitatem puta per *cerri* (l); hoc verò, num. fin.

(x) *arg. l. 25. pr. d. O. & A. conf. Don. lib. 14. Comm. c. 16 pr.*
 (y) *l. 10. ff. h. t. l. 3. C. eod. l. 267. pr. de Reg. Jur. §. 14. Inst. d. Act. (z) Vid. Schneidw. ad §. 1. Inst. d. Act. n. 110. in fin.*
 (a) *l. ff. h. tit. arg. l. 15. eod. junct. §. 14. Inst. de Act.*
 (b) *l. 3. §. 5. l. 4. ff. h. tit.*
 (c) *arg. l. 5. §. 2. ff. h. conf. Str. Ex. 13. th. 17.*
 (d) *§. 1. Inst. d. Act. l. 25. in fin. pr. ff. d. O. & A. (e) d. l. 25. pr. d. O. & A. con. Fr. in Comm. h. t. n. 7. (f) Conf. Frantzk. ad tit. ff. d. Condit. sine caus. num. fin.*
 (g) *Fr. ad tit. ff. d. reb. cred. n. 34. (h) arg. l. 9. d. reb. cred. conf. Hahn ad Wes. h. t. num. 3. (i) Conf. l. 74. & seq. d. O. & Fr. ad tit. ff. d. reb. cred. n. 27. seqq. (k) l. 1. §. 1. ff. h. l. 4. C. eod. (l) arg. l. 9. pr. & §. 4. seqq. ff. d. reb. cred. l. 12. d. Novat. & deslegat. in fin.*

vero, promissum intellige, per incerti Conditionem (m) repen-
dendum veniar (n).

§. 6. Hæc itaq; modò delineatâ Actione Jurisprudentia
Romana stricti Juris rigori ex bonò & æquò non leve tempera-
mentum adhibuit (o). Cùm enim accidere poterat, (p) ut ob de-
fectum Actionis præscriptis verbis obligatus (q) cum maximò de-
trimento illius qui nullâ ratione obligatus erat (r), in lucrò es-
set (s): iniquum illud lucrum ei extorquendum esse (t), naturali
æquiritatis ratione permota, censuit ista Legialatio. Quinimò ex
illò Juris Naturalis principiò eò progressi fuerunt Jcti, ut & hanc
Conditionem Actioni præscriptis verbis quasi ad latus adjunxe-
runt, relicta Actori facultate, etiam re adhuc integrâ intentandi
quamcunqve velit (u). Cui enim permittebatur agere non tantum
ad id, quod promissum, sed etiam id, quod ullâ ratione in-
teresse poterat, præstandum (vv): ei simplicem rei suæ repetitio-
nem denegandam haud esse æquitas svadebat: cùm hic de damno
saltem vitandò; illic etiam de lucrò captandò tractetur (x).

§. 7. Pronò ex his cursu fuit, prima cunabula Condi-
tiæ hujus Actionis Jus Gentium sibi vindicare (y). Nec gloriam
hanc ipsa Romana Nomothesia eidem invidet (z). Eò ipsò e-
nim quò & Contractis, & inde descendentes Obligationes Juri
Gentium transcribit (a): natarum ex hisce Actionum originem
ambabus quoq; manibus eidem largitur (b). Et hinc calculum
haud meretur Jasonis (c) sententia: qui uti ad unum omnes Actio-
nes, ita etiam per infallibilem Consequentiam hanc nostram, non
Gentium sed Civili Juri naralia debere constanter asseverat. Ut
enim cætera taceam, illud Achilleum asseri sui argumentum esse
putat, quòd Obligatio efficax ad producendam Actionem non sit
ex Jure Gentium, sed demum ex Jure Civili: adeoq; nec ipsa pro-
ducta Actio, nisi quis causatum ante causam exitis se absurdè sa-
tis statuere satagat. Verùm Achilleum hoc minimè est. For-
matam enim à Jure Civili Actionem, qualem Obligatio ista ci-
vilis priv. delict.

(u) d. l. 5. §. 1. 2. ff. d. P. V. l. 8. Cod. h. t. l. 3. §. 2, 3. ff. eod. Laur. ad h. t. in Tabell. no. 4. to
subj. (vv) d. l. 5. §. 1. d. P. V. Str. Exerc. 25. th. 22. (x) Conf. Fr. ad tit. ff. d. P. V. no. 11. 12. (y)
Coll. Arg. h. t. no. 2. (z) arg. l. 3. §. 7. ff. h. t. l. 65. §. 2. l. 47. ff. d. Cond. indeb. l. 25. ff. de act. rer.
amor. (a) §. 2. inf. Just. d. J. N. G. & C. l. 5. inf. ff. d. J. & J. (b) arg. l. 7. c. d. R. Conf. Frimb.
ad rubr. Just. d. Act. n. 29. (c) ad pr. Just. d. Act. no. 39. seqq.

(m) Arg. l. 3. d.
Cond. sine

caus. d. l. 12. ff.
d. Novat. &
deleg. l. 46. in
f. ff. d. Jur.
dor.

(n) Conf. Coll.
Arg. h. t. th. 10.
Bacch. ad Tr.
V. 1. D. 22. th.
1. lit. f.

[o] l. 69. §. 4.
ff. d. Cond. in-
deb. l. 3. §. 7. ff.
h. t. Conf. Pro-
oem.

(p) Arg. l. 5. §.
1. inf. ff. d. P.
V.

(q) l. 1. §. 2. ff. d.
rer. perm. l. 7.
§. 1. d. pact.

(r) Conf. Wesf.
ad tit. ff. d. P.
V. no. 4.

(s) l. 5. inf. ff.
h. t. arg. l. 9. c.
d. pign. act.

(t) Arg. l. 5. pr.
ff. d. Calumn.
l. 1. pr. ff. d.

vilis priv. delict.

vilis prognerat, nec nos Juri Gentium transcribimus; Obligationi tñ. Naturali nec naturalem efficaciam abjudicabit Jafon: nisi simul positã causã causarum poni inficietur (d). Causã itaq; nostrã Conditionis productricem tam ratione materiã, quã radis & generalis formã, obstinatò animò Jus Gentium asserimus. Ex cujus gremiò acceptam illam multò politiorẽ postmodum reddidit Jus Civile (e)

(d) Conf. fuse
Bach. ad §. 3.
Just. d. Act. &
ad Tr. Vol. 2.
D. 26. th. 1. lit.
a.

(e) Conf. l. 8. C.
h. t. C. A. h. t.
no. 2.

(f) l. 7. §. 1. ff.
d. pact.

(g) l. 35. §. 3. d.
mort. caus. do-
nat. Conf. Al-
vint. ad l. 9. ff.
d. reb. cred.
no. 12.

(h) cõf. Magn.
D. Ziegl. Pa-
tronus meo de
venerandis, in
publicis

Praelect. ad c.
3. X. de Libell.

obl. Notab. 2.
(i) l. 1. §. 3. ff. de
pact.

[k] cõf. Hahn.
ad Wes. tit. de
P. V. no. 2.

[l] arg. l. 13.
in fin. ff. Com-
mod. junct. §.
6. Just. d. Obl.

quã qf. ex Contr. or. (m) Conf. Franzk. h. t. num. 7. ibiq; cit. Bachov.

s. 8 Cæterum cum Civile Jus in præsentì Cause remotæ saltem vices sustineat: proximiores hujus Conditionis fontes se-
duiò nobis nunc inquirendi veniunt. Obligationis factum ean-
dem esse Jctus Celsus in l. fin. ff. h. t. statuit: statumus nos cum
illò, præsertim cum, quod Obligationi sufficit (f), negotium hic
subsit (g). Verumenimv. quoniam Obligatio Abstractivè talis,
& à circumstantiis individuantiis præcisã modo descripta Con-
ditionis causa esse haud potest (h); Concretè eadem, & cum re-
flexione ad sua principia consideranda erit. Hanc autem uti nulli-
bi aliter hæctenus, quã quidem in quasi Contractu offendere licet:
ita ex eodem quoq; oriundam Obligationem ad Conditionis causã da-
tã causã non securã productionem proximius concurrere obstina-
tum manet. Nam si totum negotium, quod quidem hæc in par-
te intercedit, accuratius paulò excutiamus; Conventionem quidem
reperimus: quippe quã reperire præsuppositã Obligatione o-
mnino necessum erat (i): sed non nisi fictã & Juris autoritate
presumptã. Limires siquidem vere Conventionis in negotiò ob
causã dari eò non porriguntur, ut simul includant Obligationem
ad rem datã reddendam; quod eleganter exprimit Jctus
in l. 5. §. 1. ff. d. P. V. Intentio enim dantis est, ut id propter quod
datur, impleatur: nec aliã mente accipiens datũ recipit (k). Ex-
tra id igitur, quod expressè inter contrahentes actum fuit. & per
hoc ex quasi Contractu (l) præsentem nasci Obligationem firmi-
ter hæctenus concludimus. Ut hinc ad ductum Impp. in l.
3. C. h. t. accuratè hic duo distingvat facta communis Dd. Scholast.
unum quod expressè agitur, ut sc. causa sequatur: alterum quod
agi ex ipsò factò presumitur; ut eã non securã res restituitur (m).
Et exinde non poterat non sequi, Obligationem hanc interdum
etiam

etiam in invitos cadere: cuius rei arg. infervit l. 5. §. 1. ff. h. r. quod
ejus, quæ ex cons. Contractu nascitur Obligatio, notam esse ad oc-
culum demonstrat Vinnius (n). Et quid circa rem manifestam
amplius laborandum, cum eam Obligationem, quæ neq; ex Con-
tractu verò, neq; ex maleficio ortum trahit, quasi Contractui transcri-
bat ipse Imperator (o).

§. 9. Et hoc quidem argumentum, utut extra dubitationis
aleam positum videbatur; nimium quantum tamen jam olim à
JCris agitatum fuit. Ipse Hugo Donellus (p) hoc nostrum Ob-
ligationis genus ex vero Contractu proficisci hand veretur asserere.
Contractus n. cum per Conventionem definiatur, vi reciprocatio-
nis Definitionis cum Definitò (q) omnino inferre licere, ut quicquid
ex Conventione natum prædicari possit, in classem verorum Con-
tractuum rejiciendum veniat. Obligationem verò nostram à Con-
ventionis alienam non esse, quippe cujus vinculum per numerationem
constrictum constanter asseveretur. Siquidem ex poste-
riori omnino concludendum, statim ab initio id actum fuisse, ut
accipiens obligetur (r): quam Conventionis notam in Jure tra-
latitiam esse per l. 3. ff. d. reb. cred. . Nec levius argumentum
suppeditare Ulpianum in l. 6. ff. h. r. qui Actionem ad repeten-
dam dotem non secutus nuptiis transcribit extraneo qui dederat pro
muliere, licet vel maximè de hoc casu sibi non prospexerit: cum
en. idem JCtus in l. 22. pr. ff. Solut. matrim.: eidem, in quem casum
non pepigit, repetitionem deneger. Ex quò sanè arguen-
dum, ipsum Ulpianum, si Contradictionis notam effugere velit,
præsenti negotio Conventionem jam olim adjudicasse. Et hanc
sententiam ipsum propè disertis verbis expressisse in d. l. 6. quando
illum, qui dedit dotem, in casum non secuta causæ prospexisse sibi,
adeoque vi verbi cavisse, & ex usu Juris utiliter convenisse, asserit.
Nec alienum Paulum in l. 35. §. 3. ff. de m. c. donat. qui ex nego-
tiod, quodis, qui mortis causa donat, eà parte quæ se cogitat,
gerit, Conditionem nostram oriri cum Cassianis statuit; eò ipsò
juxta styllum Juridicum Conventionem tacitè innuens per l. 15. inf-
ff. d. P. V.

§. 10. Verùm cum hujus Conventionis in verborum conce-
ptione nullum penitus vestigium appareat, adeò, ut eidem tam
factum traditionis (s), quam causæ denominatio arg. l. 3. C. d. con-
trah.

B

(n) ad pr. Inst.
d. Obl. quæ
ex qs. contr.
or.

[o] pr. & res.
tit. Inst. d. t.
(p) Comm.
Jur. Civ. l. 14.
c. 24.

(q) Conf. A-
rist. 1. Top. c. 7.
§. 2.

(r) arg. l. 19. ff.
d. reb. cred.

[s] §. 14. Inst.
de Act. junct. l.
11. ff. d. R. J.

(p) Cir. loc.

rab. emt. junct. l. 6. §. 1. ff. eod. è diametro fermè opponantur: & præterea Paulus etiam in l. 65. §. 4. de Condict. indeb. alium præsentis nostræ Obligationis fontem aperiat; in removendis hæc scopulis multum defudavit Donellus (t). Conventionem nec expressam, nec inclusam verbis subesse huic negotio concedit; tacitam tamen extra principalem ex contrahentium sententiâ colligit: cui quidem eandem vim, quam expressæ, cum J Cris attribuentiam postulat p. l. 4. ff. d. pact. l. 3. d. reb. cred. Dati itaq; dominium transferri quidem in accipientem; sub quâdam tamen lege & conditione per l. 3. l. 7. C. h. t. ut hinc contrariò eventu contraria quoque conventio ex sensu communi intelligatur arg. l. 40. §. 2. de condit. &

(u) Conf. & demonstr. (u) Argumenti ab emtione ex cit. l. 8. C. de contrah. emt. de Arnold. Vinn. ducti diversam decisionem ex ratione diversâ proficisci: cum in Part. Jur. lib. 2. c. 26. §. pen. eâ & similibus Contractibus voluntas certa dictam conjecturam excludat, & Obligatio à parte dantis jam tum præ existens repetitionem impediatur. Ex bono & æquo denique esse hanc Obligationem facilis permittit eò, quòd benignitate interpretationis, verborum conceptui pene contrariâ, ex mente contrahentium colligatur ejus Conventio; nihilominus tamen adhuc eandem ex Conventione & Contractu oriundam constanti animò asserit: cum hæc pro contrariis habenda non veniant, (w). Et hinc quoque, cum non nisi ex rei interventu nasci illam animadvertat, realibus Obligationibus eandem subtexere haud veretur, autoritate magis Compilatorum Juris, quam ipsius Imp: subnixus (x):

(vv) Conf.

Don. l. 14.

c. 17. circ. fin.

(x) Id. l. 14.

c. 24.

(y) ad ff. h. t.

no. 4.

(z) Clas. 6.

Aff. 4.

(a) Conf. Wesf.

D. 25 ad ff. th.

l. no. 1.

(b) ad Wesf. tit.

d. P. V. no. 2.

(c) tr. 35. c. 1.

no. 3.

§. II. Quoniam autem periculosum nimis erat Imperatoris Sacratissimo in os obloqui, præsertim cum hæc ratione ipsa Juris principia arcerentur: plurimi, quò hanc Charybdim evitarent, meò quidè judicio summam navarunt operam Ideoq; sine omnib; dubiò ex hæc ratione in castra Horomanni (y) & Oldenturpii (z) transire satius duxerunt: verum quidem, sed innominatum Contractum pro Causâ nostræ Condictitiæ Actionis venerantes (a). Et ut eò certior sententiæ fides habeatur, ipsum Ulpianum in l. 3. §. 4. ff. h. t. eidem patrocinari satis probabiliter efferunt. Eundem quoque errorem errat Hahnio (b) citatus Filliucius (c) qui ex Permutatione utramque Actionem, tam præscriptis verbis, quam Condictitiâ causâ non secutâ, originem trahere persvasum sibi habet. Nec destitutam hanc suam esse sententiam certis Juris
fun-

fundamentis gloriatur, dum pro illa citat *l. b. C. d. ver. perm.* pro hac vero militare existimat *l. i. §. fin. ff. eod.* Et sanè quoad posteriorem locum, omnis difficultatis expers ista allegatio neutiquam erit. Etenim cum per ipsam rei traditionem, quæ natura est Contractuum innominatorum, ex negotiò istò gestò orta jam fuerit Obligatio à parte accipientis: & tamen in *textu* nullam aliam, nisi Condiçtionem nostram Actionem competere danti adversus eundem affirmetur. primò intuitu omninò concludendum videbatur, eandem [nisi Obligationem hanc Civilem quidem; inefficacè tamen, absurdi satis statuere velimus] ex aliò fonte, quàm ex ipsò Permutationis Contractu derivari nullò modò posse.

§. 12. Ast verò, in quantum illi suis sibi blandiuntur opinionibus, in tantum mihi à tramite sanioris Jurisprudentiæ aberrare videntur. Donellus certè quò angustiores quasi Contractuum fines reddit, eò latiores verorum porrigit limites: adeò ut his quòquæ eas Obligationes includat, quibus nulla aliarum ex quasi contractuum descendunt à naturà Contractus alienior. (d) Principia igitur Juris quò vehementius turbat, eò acrius quoque nobis facessit negotium. Differentiam scilicet verorum & quasi Contractuum eam ponit, quàm aliàs Jcti communiter inter factum Obligatorium & hand obligatorium constituunt (e) cum illos ex conventionione, hos verò sine eadem, ex nudò factò ortos passim arguat. (f) Verùm spuriam hanc esse ex supra disputatis nullò negotiò colligere est, cum genuinam in hujus locum, ex Conventionionis qualitate desumptam, rectè substituat Bachovius (g) veros scilicet ex expressà, quasi verò Contractus ex presumpçione deducendò (h) Quibus presuppòsitis faciliò erit adversariòrum telorum exceptio. Nimirùm per Conventionem, jure ad Obligationem comprobata, definit Contractum Donellus (i) definimus & nos; ille verò in strictiori, nos autem in latiori vocabuli Contractus significatu, quatenus scilicet & quasi Contractus complectitur. (k) Nec enim iis poterat adjudicari Conventio, quibus Obligatio (l) unanimi consensu adjudicatur. (m) Reciprocationem igitur Definitionis cum Definitò in sensu Donelliano admittere hand possumus. Veri enim Contractus essentiam quoniam Conceptus iste genericus absque formà specificà nondum exprimit: latior omninò Definitio ista erit, quàm Definitum, adeoque minimè converbilis: (n)

(d) Conf. Hellig in Don. E.

nucl. lib. 14. c.

16. lit. b.

(e) arg. l. 19. pr.

ff. d. reb. cred.

(f) Conf.

Don. lib. 12.

c. 7. & lib. 15.

c. 14. pr.

(g) ad Tr. V. 1.

D. 22. th. 4.

lit. 6.

(h) Conf. Goed.

ad l. 12. d.

V. 5. n. 7.

(i) lib. 14. c. 22.

(k) arg. l. 23. ff.

d. R. J.

(l) Conf. Rubr.

Just. d. Obl.

qua. ex qf.

Contr. or.

(m) l. 1. §. 3. ff.

d. pact. Conf.

Bach. ad pr.

Just. d. s.

(o) *Poipbyr. c.*
8. §. 7.

(p) *d. l. i. ff. d.*
pact. conf. Un-
gep. Ex. Just.
10. th. 9. in py.
& fin.

(q) *Conf. Hill.*
cir. loc. Lit. G.

(r) *d. l. 6. ff. h.*
junct. l. f. pr. ff.
quod mer.
caus. conf. Go-
thofr. ad d. l. 6.
lit. F.

præsertim cum à Genere ad Speciem Affirmativa haud quaquam concludat. (o) Quicquid igitur ex Conventione istâ ortum, uti non statim ex verâ & expressâ prognatum dici potest: ita etiam in verorum Contractuum districtum simpliciter trahendum non est: cum verbi istius generalitas etiam fictam præsumtamque includat Conventionem. (p)

§. 13. Et hæc quidem cum ita sese habeant, ipse Donellus adversandò, multum laboris hæc in parte nobis præripuisse videtur: dum scilicet circa præsens negotium in Conventionis vestigia tantò studio inquirat. Eò ipsò enim, quò reperisse se consensum pro certò habet, præsumtivum & à Jure fictum statuere eundem oportet, qui verum & expressum evincere neutiqvam valebat. Nec enim Julianus in *d. l. 19. d. reb. cred.* hoc in passu ab illius partibus stat. siquidem ex verbis ejusdem, nostræ accommodatis materiæ, dum à posteriori demum animum obligandi se ad reddendum colligit Donellus à parte accipientis; à priori defecisse verum consensum tacite permittit: idque haud malè; quoniam non animò distrahendi, sed contrahendi potius verum & expressum tunc negotium utraqve pars convenit. Cæterum quod hæc ratione ab initio ex verâ contrahentium voluntate actum minimè est, ex post factò per Juris fictionem actum esse censetur: ita quidem, ut accipiens in effectu eadem ratione per numerationem obligatus sit ad datum reddendum, quâ erat ad promissum præstandum, Fictionem enim Juris tantum operari in casu fictò, quantum veritatem in verò, vulgatum Jctis axioma est. (q) Nec diversa sedet sententia Ulpiano in *cit. l. 6. h. r.* qui Actionis nostræ fundamentum in Conventione quidem aliquali collocat; quæ tamen pacti verbis, utpote in casus nuptias secutos directis, neque expressâ, neque inclusa sit; sed probabiliter à Jure præsumatur. Unde etiam est, quod contra eandem non, nisi evidentissimas probationes admittat idem Jctus (r). Prospexisse igitur sibi prædicatur ibidem extraneus; sed *verisimiliter*, non autem verè. Et quid, quæso, Jctis aliud est *Utiliter convenisse*, quàm Juris interpretatione convenisse? Ex negotiò denaum gestò esse Conditionem causâ datâ, causâ non secutâ asserit Paulus in *l. 35. §. 3. d. m. c. don.* ex Conventione tamen verâ & expressâ minimè,

quippe

quippe quam ex donantis cogitationibus præsumtivè arguit. Nec dubitandum, quin negotium etiam in quasi Contractibus geratur: cum & hi species Contractus genericè sumti sint: cui semper negotium debet subesse (s).

§. 14. Eiusdem fermè farinæ sunt, quibus ex ipsius negotii naturâ profectos idus excludere conatur ille. Tacita enim ista, & extra principalem ex contrahentium sententiâ collecta Conventio, quæ alia, quam quasi Contractus nora per veriora Juris principia esse poterat? (t). Ipsò tamen *taciti* vocabulò adhuc non nihil difficultatis nobis propinare iste videbatur. Hujus enim cum expressò eundem valorem esse si obtinet Donellus, quod factum nè obtinet Juris autoritate suffultus: ipsius tandem sententiâ nobis vel invitis subscribendum erit. Caterùm salva est J Crocorum hõc in passu auctoritas; salva quoque & nostra sententiâ: ambiguitas vocabuli modò detrahatur. Conventionem certè tacitam, *expressæ & verbis declaratæ oppositam*, pro cautò omninò habendam esse censemus: quippe in quâ consensum ab utrâq; parte (u) vel ex ipsius negotii naturâ (w), vel tamen ex contrahentium mente, per factum aliquod declaratâ, expressæ vero haud contrariâ (x) colligere liceat. *Apertæ verò oppositæ* Legis sive præsumptione sive fictione expressæ sapius contraria constituitur: tantum abest ut in eundem effectum cum hæc conspirare queat. Merè etenim collectiva eadem est, & verè prorsus aliena, extra eandem sc. Juris interpretatione concepta, ita ut Vinnii (y) judiciò non nisi abulivè *tacita* appellari possit (z). Nec enim tacitus animus, expressò contrarius, qualem pro fundamentò hujus Conventionis Lex præsumtivè collocat, in idem tempus in eundem concurrere potest. (a).

§. 15. Hanc itaq; cum supponamus nostro negotio Conventionem, Donelli asertum meritò de eadem negamus, utur de priori lubenter concedamus. Adeò n. hîc deficit tacitus animus sese obligandi, ut sapius invitò, quod supra monuimus, eundem Juris præsumptio affingat. Et ex hinc Leges citatæ obstaculo nobis minimè erunt, cum l. 3. d. reb. cred. de Conventione tacitâ propriè sic dictâ exaudienda veniat. Collectaneum v. Donelli ex l. 4. pr. ff. de pact. & nos ex eadem colligimus: tacitas etiam Conventiones validas esse ad Obligationem & Actionem producendam;

(s) arg. l. 7. §. 2.
& 4. ff. d. pact.
conf. Bach. ad
Tr. vol. 1. d. 22.
th. 4. Lit. B.
(t) conf. Hillig.
loc. cit. Lit. C.
ibiq; citati.

(u) conf. l. 2. d.
pact.

(w) arg. l. 3. ff.
d. reb. cred.

Hillig. cit. lac.
Lit. E.

(x) d. l. 2. d.
pact. l. 4. ff. pro

soc. ibiq; Gothofr.

(y) ad pr. Inst.
d. O. quæ ex

quasi contr. or.

(z) conf. Bach.
ad Inst. eod.

(a) Hill. loc. cit.
Lit. B.

cendam; imò & præsumtas: quoniam invec̄ta & illata in ur-
 banas habitationes, de quibus ibidem agitur, non nisi præsumtivâ
 Conventione Locatori obligata sunt pignori (b), præsertim cum
 nec scientia, & hinc multò minus consensus domini requiratur (c).
 Verum autem exinde *Contractum* statim arguere velle nemo, nisi
 infantissimus in Jure poterat. Quæ ad domini translationem
 regerit Donellus, ut eò facilius Conventionem suam elicere pos-
 sit, plus speciei quàm veritatis habent. Adjectam n. causam *con-*
ditionem qu. appellari in Jure, in confessò est; improprietas ta-
 men vocabuli hòc in casu supra jam à nobis notata fuit. Con-
 ditio sc. cum domini translationem impediatur, usquedum existi-
 tat (d), nihilq; nisi spem inducat (e): eò ipsò ab adjectâ causâ to-
 tò còlò aberrat. Hæc n. si obstaculo foret, quò minus trans-
 feratur dominium: quid causâ non securâ opus esset *Conditionis*
ambages [f]? In l. igitur 7. *Cod. h. Imperatoribus causa condi-*
tionis nomine ratione Effectus saltem efferrî videtur, cum æquè illâ
 atq; hæc non securâ omne negotium resolvi queat (g). Nec id
 operatur contraria *Conventio* ex eventu contrariò deducta ut da-
 tum non videatur; sed potius ut repetitio verè dati competat. Ex
 bonò & æquò esse quid, & simul ex *Conventione* atq; *Contractu*
 oriri, neq; nos pro contrariis reputamus: præsertim cum pro cer-
 tò habeamus, *veros contractus*, Juris Gentium potissimum, eximiâ
 æquitate fundatos esse: Interim in quasi *Contractibus* boni &
 æqui fontem æquè effusâ copiâ exuberare vel ipsa *Conventionis*
 qualitas nobis pervaderet. Ex quibus omnibus demum conclu-
 dendū eximiè fallere Donellum, dum præsens negotium inter *ve-*
ros Contractus reales numerat. Rei siqu. interventus in omnibus
 quoq; quasi *Contractibus* necessarius est (h). *Authoritas* præte-
 rea Compositorum Juris incongruè satis allegatur, cum iis alia
 planè collocandi ratio ansam dederit. In Effectu n. quoniam
 catenus convenire nostrum negotium cum Mutuò perspectum
 habuerunt, quatenus ex eòdem *Obligatio* non nisi præcedentè
 numeratione oritur: realibus hinc immiscuerunt *Contractibus* (i).
 Ut non urgeam generis argumentandi in Jure debilitatem, quod
 interim stringit Ungepanerus (k). Nihil atq; præhibet *Obliga-*
tionem nostram potius ius, quæ ex quasi *Contractu* oriuntur, a ne-
 ctere,

(b) l. ult. C. in
 quib. caus.
 pign. l. hypoth.
 l. 2. pr. ff. eod.

(c) l. 5. C. d. loc.
 & cond. conf.
 Vinn. Tract. d.
 pact. c. 12. pr.

(d) l. 38. s. 1. d.
 æqv. poss.

(e) s. 4. Inst. d.
 D. O.

(f) conf. l. f. in
 f. ff. Usur. quæ:
 euv. Bach. ad
 Tr. V. 1. D. 22.
 th. 1. Lit. C.

(g) arg. ipsius
 l. 7. Cod. h.

(h) tot. tit.
 Inst. d. O.
 quæ. ex qf.
 Contr. or. l.

46. ff. d. O. &
 A. Bach. ad
 Inst. d. t.

(i) Conf. Hill.
 cit. loc. lit. c.

(k) Ex. Just.
 10. th. 9.

tere, præsertim cum verorum ve alium Contractuum enumerationem omnibus numeris absolutam in l. 1. d. O. & A. reperire liceat: quæ si v. Contractuum campum pluribus adhuc patere ipsa Justiniane argumentatio (l) satis arguat.

§. 16. Eundem quoq; calculum altera à nobis meretur sententia. Ejusdem n. seduli defensores quò vehementius Charybdis gyrum evitare laborant, eò citius in Scyllæ abyssum demerguntur. Innominatum sc. Contractum dum supponunt nostræ Obligationi tanquam *Causam efficientem*: non poterunt non in eadem veræ Conventioni relinquere locum (m). Donellianis itaq; vestigiis quoniam inhærent hòc in passu, æquè adulterinum eorum esse fundamentum in ipsò statim limine ex hæcenus disputatis liquidum redditur. Cæterum quòd ad ipsum Contractum innominatum confugiunt, brevitati quidem student; prolixam tamen obscuritatem, & ab omniandam Juris cultoribus falsitatem obtundunt. Præterquam n. quòd directæ Conventioni, quæ Contractum istum innominatum producit, adeò contraria sit nostræ, ut quemadmodum in diversa tendit: ita etiã non modò extra sed planè præter eandem ex diversis voluntatis principiis figuranda veniat: immotum certe illud Jctis fiat principium, quòd ex ipsò Contractu non ad distractum, sed implementum ejus agendum sit (n). Et hæc est illa sententia, quam jam olim sub incunabilis nostræ Jurisprudentiæ ex professò refutasse videtur Paulus in l. 5. §. 1. d. P. V. denegandò Civili isti Obligationi, ex Contractu innominatò ortæ, vim prognerandi Actionem ad reddendum: cum satis jam efficaciam Civilis habeat si ex eadem Actione præscriptis verbis ad interesse agi possit (o). Patrocinium Ulpiani in cir. l. 7. §. 4. ff. h. r. præter verborum speciem nihil in se veritatis continet. Nam per Conditionem, quæ ibidem ex Contractu innominatò nata dicitur, non nostram, sed ipsam præscriptis verbis Actionem, generali sc. vocabuli acceptione indigitari, vel ex ipsius Objecti subjectiq; collatione colligere est: siquidem non ad datum ob causam reperendum, sed ad promissum perendum illi, qui nihil dederat, imò nec præstiterat vicquam casu in pedibus, competere eadem prædicatur (p). Quinimò tantum abest ut Conditiò illa in textu de nostræ exaudiri queat, ut potius Jctus ex illius positione ad hujus remotionem, Strichò

(l) in pr. Inst. d. O. quæ ex qf. Contr. or.

(m) Bach. ad Tr. V. 1. D. 22. th. 1. lit. a.

(n) l. 6. C. d. act. emr. l. 12. c. d. rest. vend. conf. Wes. ad b. r. n. 2. inf. & ad tit. d. P. V. n. 3. ibiq; Habn. n. 1. (o) Conf. Bach. ad Tr. V. 1. D. 22. th. 1. lit. f.

(p) Conf. Bechm. in Comm. ad Pand. Theor. Pr. p. 2. Ex. 1. n. 76. seqq.

chò ob casum non manumissò, fortiùs argumentandò ibidem

(v) *Conf. d. §.* procedat (q).

4. cum pr. §. 3.

§. 17. Ad alterum textum, Illiucio citatum, quod attinet, Rhodum ibi, ubi saltandum, fermè existimem, præsertim cum tot gravissimos Authores tam miserè sese circa eundem torfisse hinc inde animadvertam. Et quanquam Hahniius (r) respondeat, textum illum concedere qu: Conditionem re non secutà: eandem vero ex Contractu Permutationis esse haudquaquam affirmare; eò ipsò tamen rem omnem extricasse nondum viderur: cum argumenti vis potissimùm in remotione Actionis præscriptis verbis posita sit, Quoad hoc itaq; punctum multi cum Hotomannò

(s) §. 3. *Obs. 2.*

(t) *ad d. l. 1. d.*

rer. perm. §.

fin. lit. c.

(u) *Cf. Bach.*

ad Tr. Vol. 1. D.

30. th. 3. lit. d.

(s) particulam negativam in Lege expungunt: nonnulli cum Accursiò (r) Ellypticam locutionem statuunt, & verbis textus: *Non in hoc agemus* vocabulum *Tantum* adhuc superaddunt (u). Verùm cum ad Legum correctionem temerè profligandum non sit: neq; etiam correctà ita sententia omni vitio careat: ex ipsò textu respondere satius duximus. Nullam scilicet aliam nisi Conditionem hanc Actionem re non secutà competere ei, qui dederat, cum Paulò ibidem asserimus: postis tamen ita terminis, uti ab eòdem in textu positi erant. Nam si attentius Jcti verba recogitemus, ex collatione §. *fin. cum præc.* evidenter apparet, ejusdem in eò operam occupari, ut ostendat, quid juris circa illum statuendum, qui *rem alienam* permurandi causà tradiderat? Et hunc qu: cum Permutationem contrahere ex Pediti sententià neget, [w] eidem quoq; inde propullulantem Actionem denegandam esse ex Juris principiis statuit (x). Conditionem interim illi ex bonò & æquò concedit, aliquò modò tamen impropriatam: quippe quæ nec Objectum genuinum, neque Subjectum correlativum proprium hòc in casu offendit (y). Nec contrariantur huic explicationi d. l. 1. §. 1. l. 1. in *fin. C. eod.* cum ibidem ab alterà parte impleta Conventio efficacem Obligationem pariat. Ut hinc causæ non satis habeat Bachovius, cur hâc expositione non contentus in *castra Accursii* secedat [z].

(w) *arg. l. fin.*

in f. ff. h. r.

(x) *Conf. Wes.*

2. d. rer. perm.

n. 9. & subtiliter

Fr. eod.

tit. n. 6. circ. f.

(y) *Conf. fusc.*

Wus. D. 38. ad

ff. th. 1. §. 6. &

8.

(z) *Cf. Bach.*

V. 1. D. 30. th.

3. lit. d.

§. 18. Cæterum facilis inventu erat hujus erroris prima scaturigo, modò reflectamus mentem ad arctiorem necessitudinem, quæ Obligationi nostræ cum Obligatione Contractus innominati in-

si intercedit. Quod enim traditionis factum initium huic dede-
 rat, illi quoque dedisse asseverant Juri. Et verò res omnis ita sese
 habet: Jus Civile ex Conventione Contractuum innominato-
 rum validam Obligationem non nisi per rei interventum consti-
 tuit: ita quod: ut per ejusdem acceptionem vel ad implendam cau-
 sam, vel ad reddendum datum teneatur debitor. Nec enim præ-
 cisam necessitatem implendi Contractus isti obtinent, cum non
 per Conventionem; sed rei contractationem obligatus erat acci-
 piens: quâ restituta omnis simul Contractus æquitas & Obliga-
 tionis substantia resolvitur (a). Ex quibus illud promanare
 videtur, quod non solum ex capite moræ à parte debitoris; sed et-
 iam ex capite penitentiae à parte creditoris ob causam datum repe-
 tere liceat (b): cum ille quidem accipiendò ad hoc se obligasse si-
 miul præsumatur (c); hic verò tradendò nulli se obligatum red-
 dere voluisse certò credatur (d). Ex quâ solidissimâ ratione et-
 iam ad contrarium effectum argumentari nobis licitum erit, quod
 sc. obligatò quoque Creditore vel ex ipsius causâ naturâ (e), vel ex
 stipulatione (f) aut juramento Conontractui subjectò: locus pen-
 nitentiæ nullus relinquatur. (g) Aliàs eò se diffundit posterioris
 hujus capitis virtus, ut deficiente prioris virtute, hæc neutiquam
 deficiat; sed etiam re amplius non integrâ; modò impensarum
 quantitas, in factum sc. ab accipiente jamjam erogatarum, ipsum
 datum non excedat, earumque ratione iste indemnus serverur,
 Conditioni locum faciat (h): imò & faciat, etiam si causa jam se-
 cuta fuerit: modò de penitentia Creditoris antea certior factus
 sit debitor (i). Nec obicem huic rei ponere potest Obligatio natu-
 ralis (k), quam ex nudâ Conventione etiam ante dationem or-
 tam per verba Ulpiani in l. 7. §. 2. d. pact. colligunt Adversarii (l).
 Licet enim vel maximè eandem à parte dantis per ipsam imple-
 tionem sublata hand esse concedamus: quam certè sublata
 esse prædicat Frantzkius (m): prorsus tamen à Jure Civili destitui
 & infirmari [quod sæpius illi accidere solet (n)] ex jam dictis fir-
 miter concludimus (o).

(a) Conf. ele-
ganter Wes. h.
t. no. 2.

(b) l. 3. §. 2. ff.
h. t. l. 5. C. eod.

(c) Hahn ad
Wes. h. no. 2.

(d) Wiss. Diss.
38. th. 1. n. 10.

(e) l. 8. ff. h. t.
Vid. Laut. h. t.
in tab. no. 4.

adjecit.

(f) l. 3. C. d.

rei. perm.

(g) Cf. Hahn
ad Wes. h. n. 2.

inf. Bach. ad
Tr. V. 1. D. 22.

th. 2. lit. b.

(h) l. 5. pr. ff. h.
t. Conf. Fr. h.
t. no. 18. seq.

Str. Ex. 18. §. 15.
§. 10.

(i) l. 5. §. 1. ff. h.

t. (k) l. 10. ff. d. O. & A. (l) Molin. tr. 2. D. 258. n. 9. [m] ad h. t. n. 17. Conf. & Hill in Don.
 Enucl. l. 14. c. 22. lit. b. ibiq. cit. A. Fab. (n) arg. l. 16. in ff. ad SCT. Vellej. l. 9. C. eod. (o)
 Conf. Wiss. D. 38. ad. ff. th. 1. no. 10. Hahn. ad Wes. tit. d. P. V. no. 1.

§. 19. Pronò abhinc alveò fluit, fixam in Contractibus nominatis sedem minimè habere nostram Conditionem. *Conf. Hillig. in Donell. Enucl. l. 14. c. 22. Lit. B. ibiq; cit. Ant. Fab.* Horum enim Conventio, uti certà formà à Jure Civili induta est: ita etiam statim efficax ad producendam Civilem Obligationem habetur. (p) Nec expectanda illi Obligationi ad sui perfectionem præstatio ab alterà parte: cum illa naturà præcedere debeat implementum, secus quàm in Contractibus innominatis (q). Ad datum igitur relinquendum ille non poterat non esse obstrictus, qui ad dandum jam antea obstrictus fuerat (r): ut hinc neque ex capite cessationis (s) neque ex capite pœnitentiæ (t) à Contractu istò resilire cuiquam integrum sit: præsertim cum (quæ ratio Imp. in cit. l. 5. C. est) voluntaria Obligatio partes nunc invicem ad mutuam præstationem necessariò connectat. Nec folum in Contractibus nominatis, sed innominatis quoque quibusdam deficit hæc Actio. Ad Contractus enim *Facio ut des & Facio ut facias* porrigere eandem velle periculosum erat, cum nec in l. 5. d. P. V. ad eosdem porrigatur. Neque verò ullam hinc tacitam Conventionem per ipsam Objecti qualitatem fingere licebat. Facta siquidem uti infecta per rerum naturam fieri nequeunt: ita etiam eorundem repetitio ne animò quidem conceptibilis esse poterit (u).

(p) *arg. l. 1. d. rer. perm.*
 (q) *Fr. h. t. no. 17.*
 (r) *Conf. Vinn. Part. Jur. l. 2. c. 26.*
 (s) *l. 6. C. d. act. emr.*
 (t) *l. 5. C. d. O. §. A.*

(x) *Conf. Vinn. Sol. Qv. l. 1. c. 46.*

§. 20. Genuinò nunc Obligationi nostræ substratò fundamentò, in quibus hoc illam immoram præstet, considerationis sequentis erit? Tria potissimum esse, de quibus præstandis in omnibus ferè Contractibus tractatur, in apicò est (x): *Dolum scilicet Culpam, & Casum fortuitum.* A dolo maximè abhorret præfens Contractus: abhorrent omnes (y). Nec poterat illi cum tantà æquitate, quàm innititur nostra Conditiò (z) ullum intercedere commercium. Culpa accipientis si remoretur causam, Conditionem, salvà ipsius naturà, remorari haud valet (a) Ex capite enim moræ potissimum ejusdem effectus est (b) Nec potuit etiam impedire, si Casus fortuitus eandem sequatur (c): uti hinc inde

(x) *Conf. Bach. ad §. 2. Inst. d. Obl. q. re edic. n. 2.*
 (y) *l. 27. §. 3. ff. d. pact.*
 (z) *l. 3. §. 7. l. 5. §. 3. in ff. h. t.*
 (a) *l. 10. C. h. t.*
 (b) *Conf. l. 3. §. 2. ff. h. t. c. Mora X. d. R. J. in VI. (c) l. 5. ff. d. reb. cred.*

inde (d) in ceteris quoque Contractibus (e) universaliter con- (d) l. 3. §. 3. l. 5.
cludunt Jcti (f): siquidem de se veri habet, qui legi dicta, cum §. 2. C. + ff. h. c.
potuerit, non paruit (g) Dantis, verò, æquè quidem causam implici- [e] l. i. §. 4. ff.
ti, si culpa intercesserit, cessare Conditionem habet textus in l. 15. d. O. & A. l. 2. 2.
inf. C. d. donat. ant. nupt. qui nostram Distinctionis capitalis est. ff. d. neg. gest.

§. 21. Circa Casum fortuitum tam controversa res est in (f) Conf. Ant.
præsenti materiâ, quam fermè nulla alia in totò Jure (h). Certè Fab. in Cod.
quò plurimum tibi Authorum fuerit copia, eò incertior de eò statu- l. 4. tit. 41.
endi reddetur sententia, singulis in diversa abeuntibus. Ut hinc D. 22. n. 19.
gravissimi quoque Jcti de certâ regulâ hâc in parte formandâ pla- (g) Don. lib. 14.
nè desperent (i). Desperandi aniam singularium factorum cir- c. 21. Conf. l. 8.
cumstantiarumque varietas iisdem præbet: quas singulas decide- C. h. t.
re non Legis sed Prudentiæ esse disputat Hahnus (k). Nos cum rem (h) Conf. Du-
omnem ad æquitatem sese referre videamus: retulisse quoque ve- Str. Ex. 18. §. 9.
teres Jctos certum habeamus [l] ex eodem fonte torum deri- (i) Conf. Wiff.
vandum esse negotium fixò statuimus animò. In generalioribus D. 25. th. 1. n. 3.
hinc subsistere fatius erit, quam ad speciatiora deveniendò variis va- in f. Hahn. ad
riorum casuum Distinctionibus rem intricare. In diversa rapit Wes. h. num. 2.
mentem diversa Contractuum innominatorum, in quibus quidem circa fin. ibiq.
locum habet nostra, quoad obligationis Objectum natura. Alia cir. Bachov.
enim cum aliâs in Jure sit ratio dandi quam faciendi (m), nec hoc Carpz. p. 2. ju-
in passu una eademque erit. Obligatione igitur Contractus in- rûpr. for. const.
nominati ad rem dandam directâ, Casus fortuitus Conditioni im- 35. D. 24.
pedimento esse haud poterat. Nec enim tùm causa, quæ sequi (k) cit. loc.
debebat, secuta est (n). Et res quidem si generâ sit, quod in cambiò (l) l. 3. §. 7. l. 5.
potissimum accidit, (o) nec periisse casu dicenda [p]; si verò §. 3. inf. ff. h. t.
speciei domino periisse censenda (q). Egregium scilicet hoc æqui- (m) arg. §. fin.
tatis officium, utpote quæ hunc cum dantis incommodò locuple- Inst. d. V. Obl.
rem fieri non patitur (r). Periisser enim illi, etiamsi nihil acce- Conf. Bachov.
pisset. (s) Factum si est in Obligatione, ut in se varium illud est, V. 2. D. 27. th.
ita etiam hâc in parte varium circa idem jus: Distinctionibus 1. Lit. L.
hinc si rem involvere velis, toties novis opus erit. quoties nova fa- (n) l. ult. ff. h. t.
cti species proponetur. (t) In laudatò tamen æquitatis principio ibi: Ob rem

C 2

omnem datæ non se-
cutâ. Conf. Struv. cit. loc. (o) Conf. Hahn. t. d. P. V. n. 1. p. m. 530. b. (p) l. 30. §. 5. ff. ad L. Falcid.
(q) l. 9. C. d. pign. act. (r) l. 206. d. R. J. Conf. Procem. (s) l. 5. §. 5. ff. h. t. Str. cit. loc. (t) Conf. Hahn.
ad Wej. h. t. m. 2. circa f.

omnem varietatem amicè conspirare certum sedet. Prudentis itaque J.Cri erit, factò ob casum non præstito hanc normam sedulo aptare, & inquirere, utrum accipiens cum dantis damnò versetur in lucrò; an verò hic cum illius? Priori casu uti concedenda

(u) l. 5. pr. §. 3. inf. ibi: Quid si §. 4. ibi: Enimv. fil. 15. §. 6. Loc. (w) d. l. 5. §. 2. ibi: Nihil præstat §. 3. ibi: Et si qv. §. ibi: Nisi forte diligentiu. §. 4. ibi: verius est. (x) l. 3. §. 3. h. r. l. 33. §. 1. Loc. (y) Struv. cit. loc. th. 10. (z) l. pē. C. h. r. (a) d. l. 15. §. 6. ff. Locat. Conf. Fr. h. r. n. 15. (b) in Tab. h. r. adject.

(u) l. 5. pr. §. 3. inf. ibi: Quid si §. 4. ibi: Enimv. fil. 15. §. 6. Loc. (w) d. l. 5. §. 2. ibi: Nihil præstat §. 3. ibi: Et si qv. §. ibi: Nisi forte diligentiu. §. 4. ibi: verius est. (x) l. 3. §. 3. h. r. l. 33. §. 1. Loc. (y) Struv. cit. loc. th. 10. (z) l. pē. C. h. r. (a) d. l. 15. §. 6. ff. Locat. Conf. Fr. h. r. n. 15. (b) in Tab. h. r. adject. (c) Comm. F. C. l. 14. c. 21. (d) lib. 14. c. 21. (e) Conf. Fr. h. r. n. 11. Laut. cit. loc. Hahn. ad Wes. h. n. 2. (f) l. 5. ff. d. reb. cred. l. 23. d. V. Obl. (g) tit. d. P. V. n. 14. (h) Conf. Fr. d. P. V. n. 14. seqq. (i) Bach. ad Tr. Vol. 2. D. 22. th. 2. Lit. D. (k) Heidecc. ad d. l. 5. Axiom. 20. (l) Loc. cit. Lit. D. in fin.

notationem reperire liceat. Injurius certè in Jurisprudentiam nostram, qui fidem ei ita omnem detrahit. Et ubi, quæso, Quæstionis istius responsio? cum verba subsequenter alium sibi fingant casum. Quinimo nec priori casu traditum, nec posteriori mortuum Stichum ex ipsò textu affirmare penè ausim: cum illò quæ res nondum secuta pronuncietur; hòc verò de Cautione ratione Evictionis interponendà adhuc (m) tractetur: quæ non nisi præposterè de mortuò interponi potest.

§. 23. Nos quoad omnes partes salvam esse dict. leg. fin. credimus, salvandum autem alterum textum *in l. 5. §. 1. ff. d. P. V.* Sed & ipse salvus jam est. Periculò enim dantis omninò est Stichus, cum casu contingente neq; ad dandum eum neq; ad interesse Actione præscriptis verbis experire possit (n): quod utrumqve vel duplò plurius esse poterat, quàm scyphi præstari (o). Et hanc conciliandi rationem menti Juri optimè convenire contra Bachovium (p) asserimus. Leges enim cum reflexione ad suos titulos considerandæ veniunt (q): Paulo præterea tantummodo negotiorum esse cum Obligatione ad interesse (r), ejusq; causà proximà, Articulò *do ut des* (s), verba textus satis agumenti sunt. Nec poterat à Contractibus nominatis ad innominatos hòc in passu firmiter concludere Bachovius, cum diversam utrorumq; rationem esse jam supra obtinuerimus. Contrarii itaq; nihil erit, quoniam de diversis Obligationibus diversi textus concepti sunt, quarum una ad alteram nihil quicquam pertinet (t). Ex quò principiò debilitatur quoq; objecta nobis ratio. Rei enim interitu liberabitur debitor ab Obligatione istius rei præstandæ (u), non verò dari reddendi (v), utpote circa quod nihil contigit: (x) ut siquidem cum duarum rerum Actiones diversæ sint, unius rei liberatione non statim Obligatio aut Actio alterius rei consumitur (y). Ad *Legu pen. C. h. t.* generalitatem quod attinet, nec interpretationi, nec correctioni Donellianæ subscribentes, eandem ad suos terminos restringimus. Exorbitare enim illam nec Legum in ff. decisio, nec habitudo Rescriptorum in Cod. permittit, quæ (w) *l. ult. ff. h. t.*

(m) *Conf. verba in text.*

Promittere non vis.

(n) *Conf. Gloss. in d. l. 5. §. 1. Duar. ad l. 23. d. V. O. C. h. t. c. 4. circ. f. Wiss. D. 38. th. 1. n. 5. (o) Hill. in Don. Enucl. l. 14.*

(p) *ad Tr. V. l. d. 22. th. 2. l. d.*

(q) *Charond. ad l. 23. d. V. O.*

(r) *ibi: Non utreddas, sed*

(s) *ibi: Explicitus est.*

(t) *Don. lib. 14. c. 21.*

(u) *d. l. 5. §. 1. ff. d. P. V.*

(v) *l. ult. ff. h. t.*

C 3
(x) *Scots. Scot. an. in Exam. Jurid. rit. d. P. V. Qv. 3. Conf. C. l. 6. C. d. pign. act. (y) arg. 167. §. 1. d. Condit. furtiv. Conf. Struv. c. l. th. 12. inf.*

quæ cum plerumq; ad singulares casus directa sint, ad omnes, si ratio prohibet, extendi nequeunt (2). Certa igitur erit Regula ista; sed in casibus à Canonianâ tunc proposito haud dissimilibus.

§. 24. Distinctio nostra circa Contractum *do ut facias* ad palatum Donello non est, qui simpliciter & hic Conditionem concedit. Cæterum multa in censum Casuum fortuitorum eò ipsò

(a) *arg. l. 2. §. 7. d. adm. rer. ad civ. spect.* conjicit ille, quæ ab eorum substantiâ prorsus aliena sunt (a). Præterea quos Casus ille ad Exceptionem suæ Regulæ refert, commodius nos, spectatâ in iisdem æquivalitatis ratione, Regulæ ipsi innectimus, præsertim cum plures adhuc ejusdem qualitatis dari possint.

Conf. Don. cit. loc. §. 3. & 4. Absoluta esse res, nisi moram adhuc injiceret *l. 3. §. 3. h. r.* ubi indistinctè *Conditio* denegari videtur, factò ob casum non præstitò. Ad quem textum paucis communè D. d. responsum reponimus: Procul scilicet sententiam referri quidem ibi ab Ulpianò; quoad omnia tamen haud probari; sed ab eòdem variè limitari in leg. subsequ. §. ex quâ omnis res quoad hunc casum decidenda erit.

(a) *Conf. Don. cit. loc. Wüs. D. 33. th. i. n. 5. Str. c. l. th. 13.* §. 25. Constitutâ hòc modò ex suis principiis *Conditio* in quibus refideat ista subjectis, disquisitionis nunc erit. Et *Subje-ctum relatum* quidem ad oculos jam per hætenus disputata parere poterat: esse scilicet illum, qui ob causam dederat, quæ tamen postmodum secuta non est. (b) Obligatum enim ad hoc sibi reddidisse accipientem per ipsum traditionis factum, in superioribus dicere antevertimus. Nec tantum is, qui suo nomine dedit, habebit repetitionem; sed & qui alienò. (c) Siquidem is absolutum solvendi animum haud habet; sed potius in causam directam: (d) nisi hæc forsitan simplici donationi ex accidenti supervenerit, ut ira unâ cum re & hoc jus circa rem in donatariū transfusum sit. (e) Ex dictis fluit, quòd, si debitor pro Creditore hòc in casu solverit, nec Creditori, causâ non secutâ, nisi per Gesfionem Actio hæc competat (f). Cum enim irrevocabiler per adjectam causam vix videatur iste solvisse (g); integram hinc debiti causam huic manere in textu perhibetur. Transit quoq; in hæredes Creditoris nostra Actio (h), cum transeat & cæteræ in personam (i); sed illa quidem mutilata. Ex propriâ enim

peni-

(b) *l. 2. l. 6. C. b. t. (i) l. 37. d. acqv. l. omitt. hæ. Conf. C. A. b. t. n. 7.*

(c) *l. 6. pr. & §. 1. l. 9. pr. in fin. ff. b. t.*

(d) *Conf. Don. lib. 14. c. 24. in fi.*

(e) *l. 9. pr. h. t.*

(f) *l. 7. pr. ff. h. t.*

(g) *Conf. Accurs. ad d. l. 7. l. i.*

(h) *l. 2. l. 6. C. b. t. (i) l. 37. d. acqv. l. omitt. hæ. Conf. C. A. b. t. n. 7.*

pœnitentiã istis haud conceditur, quippe quibus in supremã defuncti voluntate acquiescendum (k). Neq; jus pœnitendi erit Effectus successione in locum defuncti: (l) cum merè sit personale (m), reflectens sese ad voluntatem defuncti: quæ unã cum ejusdem vitã finita intelligitur (n).

§. 26. *Correlativum Subjectum* ipse erit accipiens ob causam (o): de cujus Obligatione crambem bis coctam apponere tardium est. Nec aliud statuendum erat, cum id communis personalium Actionum natura respuat (p): nisi quis rati habendõ per alium se ipsam obligatum reddere voluisse supponatur (q). Scrupulum nobis injiceret textus in l. 9. §. 1. h. t. nisi mulieri ipsi ibidem per fictionem brevis manûs solutio facta censeretur: quippe quæ non nuptias futuras, sed liberationem à debitõ putativõ: ibi. aut ut liberetur: à solã Creditrice sperandam, primariõ intendit. (r) Contra debitoris quoq; hæredes dari nostram in confelsõ est (s): cum & in passiva jura succedant illi, qui in omniã (t): & per hæreditatis aditionem cum omnibus defuncti Creditoribus contraxisse videantur (u), ipsum defunctum nunc representante (v). In particularibus itaq; successoribus cum secus se res habeat, jus eorundem circa rem per hanc Conditionem in quietandum neutriquam erit. (x)

§. 27. Verum cum Actio hæc Conditionitã uti omnes personales, *Subjectivè* saltem afficiat personas: nequaquam verõ *Objectivè* (y): quodnam eadem sibi supponat *Objectum* quærendum nunc erit? Sed vel ipsum Actionis nomen satis declarat, ipsum quod datum (z) acceptumq; (a) est, repeti: nullõ habitõ discrimine, corporale fuerit illud an incorporale (b)? utrumq; sc. accipientis Obligationi fundamentum præbet (c). Æquè enim repetitur, Cautio (d), atq; ipsa res translata (e). Ut hinc accepto latõ debitori

(k) Conf. C. A. h. t. num. 8. (l) l. 8. C. h. t. (t) d. l. 37. d. atq. l. om. her. (u) l. 3. §. fin. l. seq. ff. quib. ex caus. in poss. cat. (w) Bachov. ad §. 4. Inst. d. O. quæ ex qf. Contr. or. (x) l. 4. C. d. rer. perm. Conf. Lauterb. h. t. n. 5. (y) Conf. Vinn. ad pr. Inst. d. Obl. num. 2. (z) l. 5. pr. ibi: repetatur id quod datum. ff. h. t. (a) d. l. 5. §. 3. ibi: Condici possit, quod accepit. (b) l. 1. 2. 3. ff. h. t. l. 4. c. cod. (c) Conf. C. A. h. t. num. 8. Struv. Ex. 18. §. h. 18. (d) d. l. 4. C. h. t. (e) l. 9. §. 1. ff. h. t.

(k) l. 32. §. 3.

& 4. ff. d. don.

int. vir. & ux.

Conf. Struv.

Ex. 18. th. 16.

(l) Conf. l. 37.

d. acq. l. om.

her.

(m) Vid. l. 8. §.

3. ff. d. liber.

leg.

(n) arg. l. 4. ff.

Locat. Fr. h. t.

in fin. Habn. ad

Wes. h. t. n. 2.

inf.

(o) l. 9. pr. in

f. ff. h. t.

(p) l. 25. pr. ff.

d. O. & A. l.

49. d. Cond.

indeb. l. 13. l.

15. C. ficert.

per.

(q) l. 14. ff. h.

t. junct. l. 5. §.

3. d. adm. &

per. tut. Conf.

debitori

Struv. citloc.

th. 17.

debitori ob causam, si quidem pura fuerit ista Obligatio, liberum
 Creditori causam non secuta relinquatur, velinè Obligationem
 Conditione incerti, an omisis ambagibus ipsam pecuniam per
 certi Conditionem repetere (f). Utrumq; enim rectè, cum
 textus in l. 10. ff. h. t. *exclusivè* intelligendus non sit (g). Princi-
 palis interim hæc Conditionis præsentis erat materia, cujus na-
 turam simul omnis accessoria induit (h). Omnes omninò hinc
 rei data fructus & accessiones simul repetitioni isti obnoxia e-
 runt (i), non demum post litem contestatam, uti in cæteris stricti
 Juris judiciis; sed etiam ante eam quòvis tempore percepta (k).
 Perimus enim quod nostrum jam fuit (l). Quicquid igitur nostri
 apud alterum offendit æquitas, Conditionis involucri implicat
 (m), cum nullam partem locupletiores hanc fieri permittat. Cæ-
 terum ipsa re data non amplius residente apud accipientem; vel
 quòd fungibilis eadem fuerit (n), vel quòd alienata (o), aut culpa
 debitoris amissa (p), vel quòd in causam erogata (q); pro condi-
 tione cujusq; rei, aut ejusdem qualitatis res, aut rei æstimatio, aut
 deniq; id quod per rem comparatum est, condicetur. (r)

§. 28. In fasciam hinc colligendum, quicquid de *Differentiâ*
specificâ nostræ Conditionis per totam Disputationem sparsum
 reperitur. Causa scilicet, cujus gratia datur, est, quæ illam totam
 informat & vivificat. Futuram hanc (t), honestam (u), & possibi-
 lem (w) nisi supposueris, Actionem præsentem investigare vix tibi da-
 bitur. (x) Ob causam enim præteritam solum, causam non secuta,
 vel planè non repetitur (y): rationem in animò donandi ipsò po-
 nente Jcto. (z): vel si repetitur, postis ritè terminis, indebiti
 Conditione repetendum erit (a). Quinimò nec præsentem ad-
 mittit nostra causam, nisi simul dependentiam de futuro eadem
 involvat, ut adhuc penitendò præverti possit (b). Turpis si fuerit
 adjecta Causa, datum Conditioni ob turpem causam expositum
 erit (c): nisi ipsa turpitudinis qualitas potiorè possidentis cau-
 sam constituat [d] omnemq; repetitionem excludat (e). Ex quò
 h. t. ad im-

(f) Conf. Don. [5] Conf. Don. l. 14. c. 18. C. A. h. t. n. 9. [r] l. i. ff. d. Cond. ob. turp. caus. (u) l. i.
 ff. h. t. (w) l. 8. C. h. t. (x) Conf. Per. adh. t. C. n. 7. (y) l. 53. d. R. 7. l. 65. s. 2. ff. d. Condiç. ind.
 (z) Conf. Per. cit. loc. (a) Conf. Fr. tit. d. Condiç. indeb. n. 1. §. 1. ff. h. t. Conf.
 Bach. ad Tr. V. 1. D. 22. th. 1. lit. e. (c) l. i. §. 2. ff. d. Cond. ob. turp. caus. (d) l. 8. ff. d. t. (e) per l.
 3. ff. cod. Conf. Hahn ad Wesf. h. n. 2.

ad impossibilitatem quoq; rectè arguimus (f). Hujus enim cum (f) *perl. 15. in*
 Obligatio nulla sit (g): quò superstruatur nostra, non invenit (g) *f. d. cond. inf.*
 Nec adjectisse ei donationi causam intelligitur, qui sciens impossi- (g) *l. 58. d. R.*
 bilem, sive natura sive Lege talem, adjecit (i). Secus si ignorans (i) *7.*
 (k). Ut hinc rectè Imp. Antoninus in l. c. h. r. Conditionem pe- (h) *Don. inl. 8.*
 cunia ob dotè data adjudicet mulieri, quæ, ignorans matrimoni- (k) *C. h. t.*
 um jure sequi non posse, & dotem dedit, & pactum illud interpo- (i) *Gonf. Hahn-*
 suit, quod non, nisi matrimonio jure validò, interpo- (i) *ad Wes. h. n. 2.*
 ni assoler. (l) Simplicem interim Legis prohibitionem requiri- (k) *l. 3. §. 5. ff.*
 mus ad id ut causa impossibilitatem induat: ne injurii fiamus in l. (l) *h. t.*
 5. C. h. t. Quamvis itaque militi interdictum sit legibus procurato- (l) *Conf. Wiss-*
 rem agere (m); nihilominus ab eòdem repeti poterat datum (l) *Diff. 25. 1b. 4.*
 ob hanc causam, militiæ Præscriptione eidem ante litem conte- (m) *d. l. 5. C. h.*
 statam objectâ; cum hac non oppositâ pro aliò Actionem inten- (n) *l. 13. C. d.*
 tare haud prohibeatur. (n) Qualificata ita Causa danti experimen- (n) *Procurat. Cõf.*
 da venit, cum mente retenta nihil quicquam operetur (o); nego- (o) *Wiss. cit. loc.*
 tiò scilicet in donationem incidente (p); operatur tamen si ipsa (p) *arg. l. 25.*
 res data eandem insimulet (q). Ex quibus omnibus facillimum (q) *C. d. Transf.*
 erit formulam Actionis formare, quæ jam formata reperitur in l. (p) *l. 7. C. h. t.*
 pen. ff. h. t. (r); alternativa tamen eadem vix esse poterit: nec est (q) *l. 6. ff. h. t.*
 in l. 5. §. 3. ff. h. t. cum ibidem alternatio ad ipsam solutionem sese (q) *Junct. l. 3. ff. d.*
 referat. (r) *Jur. dot. Habr*

§. 29. Plenius ita formata Conditio causâ datâ, causâ non (r) *h. t. no. 2.*
 secuta, finem intendit suum, ut scilicet is qui dedit, suum recipiat. (r) *Conf. C. A.*
 Quem si consequitur, Effectum eundem oculis exponit (s). Quæ (s) *h. t. n. 10.*
 restabant Contraria & Affinia hujus Actionis, fusè de iisdem di- (s) *Conf. C. A.*
 cere super sedemus, cum, quod à singulis Interppr: (r) dictum non- (r) *h. t. n. 11.*
 dum sit, nihil reperiamus, eaq; expositio instituto prolixior vi- (r) *ad h. t. ff.*
 deatur. (u) *Conf. in*

§. 30. Coronidislocò memorem discipulū esse oportebat to- (u) *Not. privatis*
 ries inculcati à Præceptore colendò, Patronò devenerandò, Exc. Dn. D. Ner- (u) *communicatis*
 gerò (u) axiomatis, ex ipsò Juris adytò eruti (w): in Theoriâ sc. Ju- (u) *ad Proc. Jud.*
 ris cultori acquiescendum non esse; sed semper animum simul (u) *Reyg. D. 1.*
 ad Praxin appellendum. Observatu dignissimum itaq; erit, ho- (u) *Procem.*
 diernam adhuc Jurisprudentiam nostram profiteri Conditio- (w) *Vid. § 6.*
 nem (x): nisi quod hæc repetitionis vocabulum vehementius amet, (x) *Inst. d. Satin d.*
 D
 quàm

(x) *Conf. Carpz. p. 2. Const. 35. D. 24.*

(1) *Ces. Gran. d. n. abrog. ad b. r.* quàm Conditionis (1). Caterùm capite pœnitentiæ illa destituta est. Vis nimirum civiliter obligandi, quæ nudis quoq; pactis hodiè attributa est (2), in causâ esse videbatur: cum ex quolibet Contractu innominatò efficax Actio oriatur, quæ re etiam integrâ pœnitentiâ elidit. Aliud tamen actum si fuerit, pactis contractuum omninò standum erit (*). Et hæc quidem pro præsentî materiâ dixisse mihi sufficiant. Sufficiat etiam in tertiis vel secundis substituisse, cui ad summa pervenire integram non fuit. Summis id relinquendum ingeniis.

Nostrium est decantare

SOLI DEO GLORIAM.

GENE-

GENEROSO, NOBILISSIMO
DN. AUGUSTO HENRICO

à Döring/

EQVITI MISNICO,

Consalino, Amico & Fautori Singulari;

cum

ex Philosophiâ non simulatâ JURIS RO-

MANI,

de

CONDICTIONE CAUSA DATA, CAUSA

NON SECUTA,

publicè disputaret;

Hocce,

NOBILIUM curas, TIBI curæ, CHARE, fu-

isle

LEGES, nunc monstras: non est prudentior

alter

Romani Juris Libro, si pondera spectes,

Cum tot ibi Tibi Romulidum Prudentia

proffet,

Si res non oculis fugitivis cernere cura est.

Hancce sequare velim Cynosuram; crede

monenti,

PRINCIPIBUS prodesse potes, nec Gloria

deërit.

gratulabundus faciebat,

JOACHIMUS Nerger/

D. & Prof. Pandect. Publ.

GENE-

GENEROSE DÖRINGI,

Fautor Amicissime.

Blennium omnino & quod excurrit est, ex quo Scholis nostris Juridicis privatis interesse præoptasti. Per quod quidem tempus ita te gessisti, ut Jurisprudentiæ rudimenta ac fundamenta feliciter haurires. Neque enim in Institutionum limine substististi, procesisti ulterius; Generose DÖRINGI, vasta non tantum Pandectarum volumina, sed & feudalis & publici Juris libros emensus. Ut nihil dicam de velitationum usu continuo, ubi virum ubivis te præstitisti, sive Respondentis, sive Opponentis subeundum fuerit munus, illic quidem contraria accuratè refutando: hic proferendo argumenta non vulgaria, sed quæ acuminis aliquid post se relinquerent. Quod ipsum arguit Disputatio quoque Tua, eruditè satis elaborata. Inest verbis pondus, res ipsas concisa & elegans scribendi ratio simul commendat: utrumque Disputationis actus, quem exiguum adhuc temporis spatium remoratur, nobilius reddet atque illustrius. Quod superest, gratulor Tibi ex animo, præcatus à DEO, ut periculum hocce gradus sit, per quem ad summum enitaris culmen. Annuat DEUS votis, ut brevi in illo honoris fastigio consistas, de quo & Generosissimus Parens Tuus sibi, ego verò Tibi ulterius gratulari habeam necesse. DEUS Te servet!

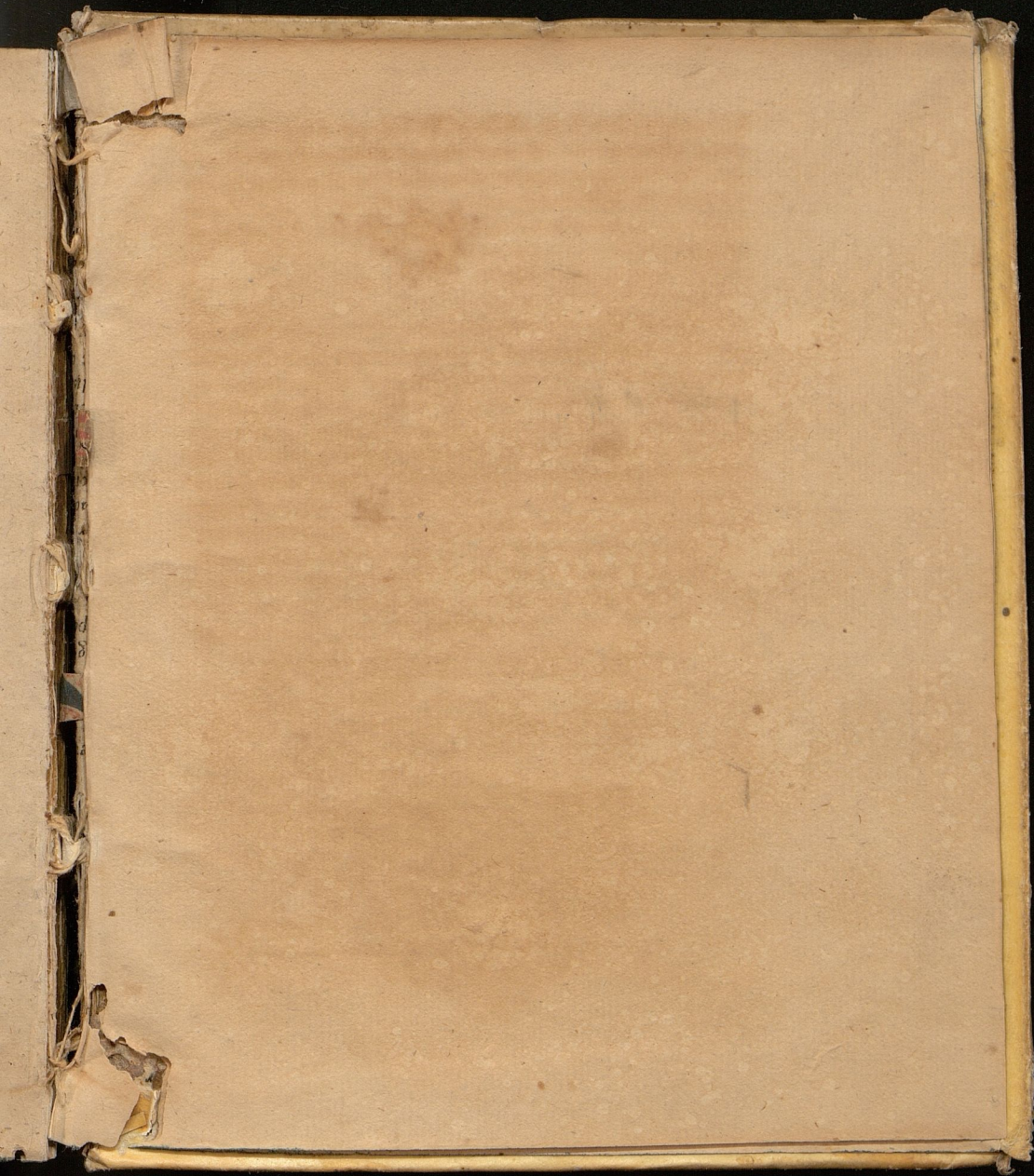
Dabam ex meo museo die 16.

Octobr. 1670.

Tuus omni studio

PRÆSES.

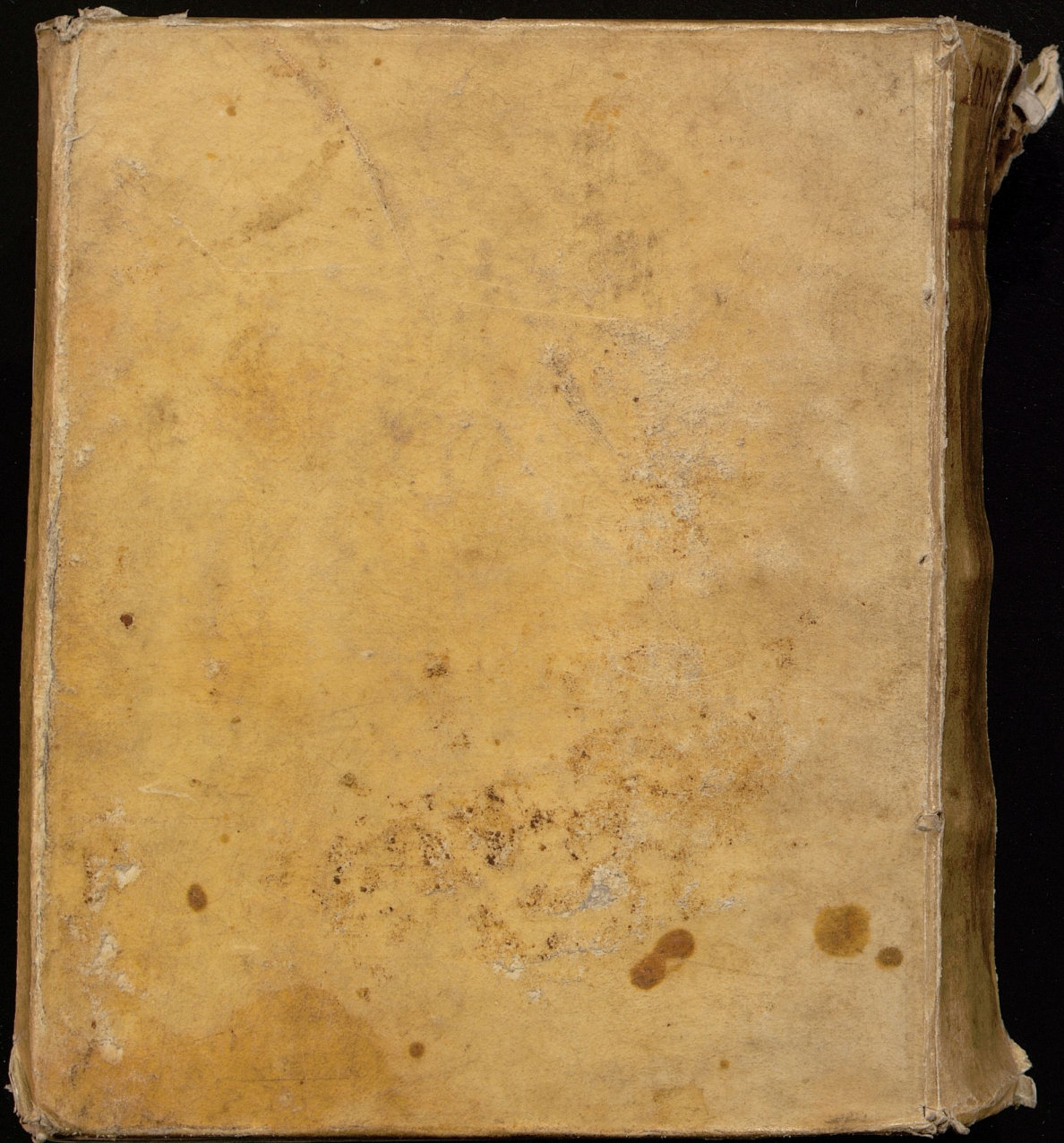
~~vgl.~~ 6 gl.

AB: 153595

X2617270

R

Vb 17

ANNUENTE JEHOVA!
 DISSERTATIONEM JURIDICAM
 De
CONDICTIONE
CAUSA DATA

CAUSA NON SECUTA,
 MAGNIFICO JCTORUM ORDINIS
consensu

SUB PRÆSIDIO
 VIRI

NOBILISSIMI, AMPLISSIMI atq; CONSULTISSIMI
 DN. GODOFREDI STRAUSSII,
 Phil. & J. U. Doctoris: Curia Electoralis quæ hîc loci est,
 Advocati Ordinarii meritissimi:

Fautoris atq; Promotoris sui debitâ observan-
tiâ prosequendi

Publicæ disquisitioni exponit

AUGUSTUS HENRICUS Döring |

Eqv. Mîsn.

A. & R.

Ad Diem XX. Octobr.

IN AUDITORIO JCTORUM.

WITTERBERGÆ,

Literis MICHAELIS MEYERI, Ao 1670.

